

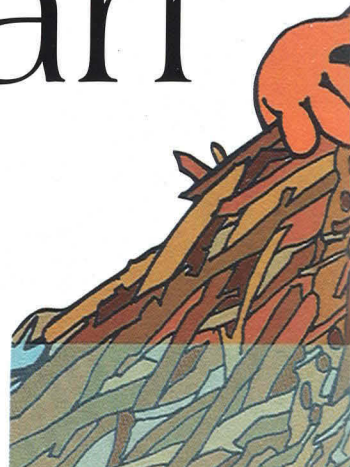

Becerikli Yapı Ustaları

"...Burası İnşaatçının Sesi Radyosu. Şimdi size hayvanlar dünyasından haberleri sunuyoruz:

Geleneksel "Doğanın Mühendisleri" ödülleri bu yılki sahiplerini buldu. Bu yıl ödül kurulu, yapı mühendisliği dalında

kunduzları ödüllendirmeye değer buldu. Doğrusunu söylemek gerekirse, ödül kurulu bu yıl da seçim yapmakta bir hayli zorlandı.

Seçmelere katılanlar arasında kimler yoktu ki... Kunduzların en önemli rakipleri, Afrika savanalarına klimalı dev gökdelenleri (kendi boylarına göre canım!) kuran termitler, örnek şehircilik anlayışlarıyla Güney Amerika'nın yaprak yiyen karıncaları, toplu konut alanında büyük bir atılım gerçekleştiren eşekarılarıydı. Bu yılki ödülün kunduzlara verilmesinin nedeniyse, bu sevimli kemirgenlerin baraj inşaatı konusunda kaydettiği ilerlemeler..."

Doğanın bu becerikli yapı ustaları, kunduzlarla ilgili neler biliyoruz acaba? Canlıların büyük bir bölümü, biz insanlar gibi, yaşam alanlarını kendilerine uygun hale getirmek için yapılar yapar. Bu yapıların en ilginçlerinden biri de kunduz barajlarıdır.

Kunduzlar, kendilerine küçük göller

Kunduzlar, akarsuların üzerine ağaç dalları ve küçük taşlar kullanarak barajlar yapar. Yuvaları da bu baraj yapısının içinde olur. Yuvanın girişiyse suyun altındadır. Böylece yuvaya çok iyi dalıcılar olan kunduzların dışında, öteki hayvanlar giremez.

oluşturmak için akarsuların üzerine taş, ağaç dalları ve çalı çırpıdan yapılmış barajlar kurar.

Baraj yapısını bir kaleye benzetebiliriz. Kunduzlar, ailece bu kalenin içindeki yuvalarında yaşar. Yuvanın girişi suyun altındadır. Baraj sayesinde yuvanın girişinin olduğu yerde su düzeyi hep 1-1,5 metre olur. Böylece başka hayvanlar yuvaya kolay kolay erişemez.

İyi bir yüzücü, dalgıç ve oduncu... Kunduzlar, akarsuların üzerine, kestikleri ağaç dalları ve küçük taşlarla barajlar yapar.

Ayrıca, özellikle kışın, kunduzların yiyecek bulmak için fazla öteye gitmesine gerek kalmaz. Çünkü kunduzlar, ağaç yiyerek de beslenir.

Baraj deyince, insanların yaptığı barajlara da kısaca değinelim. Bizler için su, en temel gereksinimlerden biridir. Ancak her zaman hem günlük gereksinimlerimize, hem de tarım alanlarının sulanmasına ya da endüstride kullanmaya yetecek kadar bol su bulamayız. Bu yüzden insanlar, özellikle tarımla uğraşmaya başladıktan sonra, kurak mevsimlerde kullanmak üzere su biriktirmenin yollarını aramışlar. Baraj yapma böyle bir arayıştan doğmuştur. Aslında barajı, bir akarsuyun önünü kesmek için yapılmış bir duvar olarak da düşünebiliriz. (Ancak, bu tam bir duvar değildir.)

Baraj gölleri ve barajlar sayesinde oluşan sulak alanlar, özellikle kuşlar ve öteki bazı hayvanlar için çok çekicidir. Ne var ki, barajların olumsuz etkileri de vardır. Örneğin yumurtlamak için akarsuları seçen balık türleri genellikle barajların yapılmasından zarar görür. Ancak, kunduz barajlarının, insan yapısı barajlardan çok önemli bir farkı vardır. Kunduzların yaptığı barajlar yalnızca birkaç yıl ayakta kalır. Bunlar yıkıldıktan kısa bir süre sonra da barajın bulunduğu bölge yine eski durumuna döner.

Aslı Zülâl